

Historik – information om ändringar i vägledningen 2003:3 Närståendepenning

Vägledningen uppdateras fortlöpande. De senaste sakliga ändringarna i texten är markerade med grå bakgrund. När en vägledning ändras kompletteras serienumret (årtal och ordningsnummer) med ett versionsnummer. Vid den första ändringen får vägledningen versionsnummer 2.

I denna bilaga beskrivs kort de sakliga ändringar som gjorts i vägledningens olika versioner. Den senaste versionen redovisas först.

Version	Beslutsdatum	Ändringar kapitel, avsnitt eller bilaga
8	2017-12-18	Vägledningen har reviderats med anledning av; <ul style="list-style-type: none"> • Lagändring från den 1 januari 2018 med förmånsnivån tre fjärdedelar • Handlägningsändring av ansökan och försäkran från den 29 maj 2017 • 3 § Försäkringskassans föreskrifter (2010:31) om närståendepenning upphävdes 1 januari 2018 • Förtydligande av bestämmelserna om studietids-SGI • En ny formatmall
7	2016-10-28	Vägledningen har reviderats med anledning av kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå. Ändring i avsnitt 6.7.2.
6	2015-11-20	Vägledningen har reviderats med anledning av att 28 kap. 11 § SFB och FKAR 2010:22 har ändrats från och med 7 september. Samtidigt har kapitel om beräkning setts över. Det har även gjorts en del mindre justeringar i andra kapitel.
5	2013-12-17	Hela vägledningen är omskriven enligt försäkringsstyrning, vilket bland annat innebär att exempel är borttagna och vägledningen har fått en ny struktur. Nya tillägg jämfört med version 4 av vägledningen finns i kapitel 1 samt i avsnitt 2.1, 3.1–3.2, 3.4, 3.6–3.7, 4.1–4.5, 5.3.4, 5.4.2, 5.6, 6.2, 6.4, 6.6 och 6.8–6.10.

4	2010-12-16	Ändringar i berörda avsnitt med anledning av införandet av socialförsäkringsbalken.
3	2010-04-19	Tillägg i förkortningslistan. Tillägg av ett kapitel om försäkringstillhörighet (kapitel 1). Tillägg i källförteckningen och ändring i sakregistret.
2	2009-12-08	2 2.2, 2.4, 2.4.1, 5.2.1, 5.3, 5.5, 6.1.2 och 9
1	2008-10-07	Majoriteten av vägledningens kapitel har fått ny numrering eller är omkastade.

Version 8

Läsanvisningarna är anpassade till den nya formatmallen.

Kapitel 1

1.4 Inledning

Ny rubrik om förmånsnivåer för närståendepenning med anledning av lagändring med tre fjärdedels nivå från den 1 januari 2018.

Kapitel 2

2.1 Ansökan

Avsnittet är reviderat med anledning av den ändrade handläggningen av närståendepenning från den 29 maj 2017. Dessförinnan ansökte man om närståendepenning före vården på blanketten Ansökan om närståendepenning. Utbetalning gjordes sedan efter att vårdaren lämnat en försäkran med uppgift om dagar som han eller hon avstått från förvärsarbete på grund av av vård av närstående. Från den 29 maj 2017 ansöker man i stället om ersättning efter att vården har skett utan någon ansökan i förväg. Den tidigare blanketten Ansökan om närståendepenning togs bort och blanketten Försäkran om närståendepenning bytte namn till Ansökan om närståendepenning.

2.2 Ansökan behöver göras inom 3 månader

I avsnittet har förtydligande gjorts vad som avses med hinder och särskilda skäl för att ta hänsyn till sen ansökan.

Kapitel 3

3.1 Försäkringstillhörighet för vårdaren och den som vårdas

Hänvisningen är ändrad med anledning av ny vägledning 2017:1 *Övergripande bestämmelser i SFB, unionsrätten och internationella avtal.*

Kapitel 5

5.1 Förmånsnivåer

Avsnittet har ändrats med anledning av lagändring från den 1 januari 2018 med förmånsnivån tre fjärdedels närståendepenning.

Kapitel 6

6.6 Aktivitetsstöd

Avsnittet har ändrats med anledning av att förordning (1996:1100) om aktivitetsstöd har ersatts den 1 januari 2018 av förordning (2017:819) om ersättning till deltagare i arbetsmarknadspolitiska insatser.

6.7.2 Studerande med studiemedel eller utbildningsbidrag

Förtydligande av hur närståendepenning ska beräknas för en vårdare som arbetar vid sidan av studierna.

Kapitel 7

7.1 Rätt till ledighet

Tillägg om rätten till ledighet med anledning av förmånsnivån tre fjärdedels närståendepenning från 1 januari 2018.

Version 7

Vägledningen har reviderats med anledning av Förordning (2016:706) om utbildningsbidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå. Förordningen trädde i kraft den 15 juli 2016 och gäller i fem år.

Kapitel 6

6.7.2 Studerande med studiemedel eller utbildningsbidrag

Rubriken är ändrad för att visa att avsnittet även rör studerande med utbildningsbidrag.

Tillägg om att studerande med utbildningsbidrag för kompletterande pedagogisk utbildning som leder till ämneslärarexamen för personer som har en examen på forskarnivå kan få behålla bidraget vid vård av närstående.

Version 6

Vägledningen har reviderats med anledning av att 28 kap. 11 § SFB ändrats från och med 7 september. Ändringen innebär att högst beloppet för hel närståendepenning höjs till 543 konor. Även FKAR 2010:22 har ändrats från och med 7 september. Ändringen innebär att en arbetslös försäkrade inte behöver gå miste om ersättning från arbetslöshetskassa för att ha rätt till närståendepenning. Samtidigt har kap. om beräkning setts över. Det har även gjorts en del mindre justeringar.

Mindre justeringar som har gjorts och som inte medför någon ändring i sak beskrivs inte nedan.

Kapitel 2

2.1 Ansökan

Förtydligande att det inte finns ett krav på att ansökan om närståendepenning måste göras på blanketten för det.

Kapitel 3

3.4 Avstå från förvärvsarbete

Förtydligande att det inte finns något krav på att den som är arbetslös ska avstå från att söka arbete, eller att den som är föräldraledig ska avstå från att vårda barnet, för att ha rätt till närståendepenning

3.6 Gå miste om arbetslöshetsersättning

Avsnittet har tagits bort med anledning av ändring i FKAR 2010:22.

3.12 Förmånstiden (Tid med närståendepenning)

En beskrivning av 47 kap. 10 § har lagts till.

Kapitel 4

4.3 Semester

Avsnittet har tagits bort då detta redan finns i kap. 6.

4.5 Oskäligt att ställa krav på anmälan hos Arbetsförmedlingen

Avsnittet har flyttats till kap. 5 om beräkning av närståendepenning

4.7 Sjukersättning och steglös avräkning

En del av texten har tagits bort då den redan finns i kap. 5.

Kapitel 5

Hela kapitlet har omarbetats. Dels med anledning av att ändring i 28 kap. 11 § SFB och FKAR 2010:22. Dels för att klargöra att närståendepenning lämnas med ett belopp som motsvarar vårdarens sjukpenning på normalnivå i 28 kap. med vissa avvikelser. En beskrivning av 47 kap. 12 § har lagts till. En del befintlig text har ändrats, text har lagts till och en del har tagits bort med hänvisning till vägledning 2005:1. Avsnittet om minskningsregeln har flyttats till kap. 6.

Kapitel 6

Avsnitt 6.9–6.11 om skatt, pension och semesterlön har tagits bort. Detta beskrivs i vägledning 2005:1.

6.4 Retroaktiv utbetalning för samma tid som en annan förmån har betalats ut

Nytt avsnitt som beskriver bestämmelsen i 107 kap. 2 § SFB om sammanträffande av förmåner.

6.8 Studerande

En beskrivning av bestämmelsen i 47 kap. 16 § har lagts till.

Version 5

Hela vägledningen är omskriven enligt försäkringsstyrning. Det innebär att vägledningen är tänkt att vara ett stöd i bedömningen av rätten till närståendepenning utifrån principiella resonemang och ett antal vägledande frågor.

Kapitel 1

Kapitlet är helt nytt och beskriver bakgrunden till och utvecklingen av närståendepenningen.

2.1 Ansökan

Ändring med anledning av en regeländring fr.o.m. 1 januari 2014. Skyldigheten att från första dag anmäla närståendepenning har ersatts med att vårdaren måste ansöka om närståendepenning inom tre månader från dagen han eller hon vill ha ersättning.

3.1 Väsentliga bedömningsmoment

Tillägg av frågor för vägledning i vilka moment i bedömningen av närståendepenning som är mest väsentliga.

3.2 Försäkringstillhörighet för vårdaren och den som vårdas

Beskrivning av att om den som vårdas är bosatt i Sverige är försäkrad här även om han eller hon arbetar i ett annat EU/EES-land.

3.4 Svårt sjuk

Tillägg av domar från Försäkringsöverdomstolen och kammarrätten som stöd vid bedömningen av begreppet svårt sjuk.

Tillägg av skrivning från prop. 1992/93:178 att det inte finns något krav att uppfylla kriteriet svårt sjuk för personer som har blivit HIV-smittade genom blod eller blodprodukter vid behandling inom den svenska hälso- och sjukvården.

3.6 Gå miste om a-kassa

Utvecklad beskrivning av tillämpningen av (FKAR 2010:22) när en person går miste om a-kassa på helgdagar.

3.7 Vård av en svårt sjuk person i Sverige eller i ett annat EU/EES-land

Avgöranden i Högsta förvaltningsdomstolen som stipulerar att vård även kan ges i ett annat EU/EES-land enligt reglerna i EU-förordning 883/2004.

4.1 Anställd av kommun eller landsting för att vårda en svårt sjuk närstående

Förtydligande skrivning vad som gäller för närståendepenning vid anställning i kommun eller landsting med anledning av domsnytt 2013:052.

4.2 Arbete som lärare

Beskrivning vad som gäller för närståendepenning till lärare under skollov.

4.3 Semester

Beskrivning vad som gäller för närståendepenning vid semester.

4.5 Oskäligt att ställa krav på anmälan hos Arbetsförmedlingen

Tillägg av skrivning från prop. 2010/11:1 när det kan anses oskäligt för en försäkrad att vara anmäld på Arbetsförmedlingen.

5.3.4 Helt eller delvis arbetslös

Ny tolkning av vilken typ av beräkning som gäller vid delvis arbetslöshet.

5.4.2 Behovsanställda

Beskrivning av hur omfattningen av närståendepenning bedöms vid behovsanställning.

5.6 Jourtid

Beskrivning vad som gäller för närståendepenning vid jourarbete.

6.2 Samordning närståendepenning och partiell sjukpenning när arbetstiden förläggs till hela dagar

Beskrivning vad som gäller vid utbetalning av närståendepenning när en försäkrad har partiell sjukpenning men arbetar hela dagar varannan dag.

6.4 Utbyte mot föräldrapenning retroaktivt

Beskrivning av ett JO-beslut när en försäkrad vill byta en förmån som har betalats ut mot en annan förmån.

6.6 Aktivitetsstöd

Tillägg av beskrivning från (FKFS 2010:31) att dag med aktivitetstöd när någon vårdat en svårt sjuk närstående räknas som dag med närståendepenning.

Version 4

Hänvisningsändringar med anledning av ikraftträdande av SFB.

Version 3

Tillägg av ett kapitel om försäkringstillhörighet med anledning av ikraftträdandet av EG-förordningarna 883/2004 och 987/2009 den 1 maj 2010.

Version 2

Regeländringar från 2009 och 2010 är inarbetade i denna version.

Sammanfattning

Ändrat till 100 dagar.

2.2 Vårdaren

Förtydligat att vårdaren måste ha en SGI för att få rätt till närståendepenning.

2.4 Svårt sjuk

Redaktionell ändring med anledning att fel mål nummer har angetts.

2.4.1 Svårt sjuka barn

Förtydligande att närståendepenning är begränsat till 100 dagar jämfört med tillfällig föräldrapenning.

5.2.1 Sjukersättning och ”steglös avräkning”

Nytt avsnitt om att den som arbetar med enligt reglerna om steglös avräkning har inte någon SGI och har därför inte heller rätt till närståendepenning. Två nya exempel har införts. Regeländring 2009-01-01.

5.3 Arbetslösa

För att klargöra rätten till närståendepenning har två nya exempel införts.

5.5 Ersättningstid och ersättningsgrad

Utökat antal dagar med närståendepenning från 60 dagar till 100 dagar. Lagen trädde i kraft 2010-01-01 och de nya bestämmelserna tillämpas även för vård som har påbörjats före ikraftträdandet. Nytt exempel är infört.

6.1.2 Arbetslösa

För att klargöra vilken ersättning, tim/dag eller kalenderdags beräknad, som den försäkrade kan få har två nya exempel införts.

9 Rätt till ledighet

Den som har rätt till sjukersättning och arbetar enligt reglerna om steglös avräkning har rätt till ledighet även om de inte har rätt till närståendepenning för den tiden. Regeländring 2009-01-01.

Version 1

I denna version har vägledningen omstrukturerats för att följa processen för närståendepenning i så stor utsträckning som möjligt. Vägledningen ska

följa ärendets gång från ansökan, utredning, beslut och utbetalning. Flera kapitel är omkastade, har nya rubriker eller är sammanslagna. Andra kapitel är helt nya.

Kapitel 2. Grundförutsättningarna för närståendepenning

Kapitlet består av ny text och behandlar grundförutsättningarna för närståendepenning.

2.1 Förutsättningar för tillämpning av NVL

Nytt kapitel. Det som tillkommit är att tolkningen av lagen vidgats så att även svårt sjuka barn kan omfattas av lagen om närståendepenning.

2.3 Vårdbegreppet

Skrivningar om ”vårdbegreppet” har justerats för att förtydliga att närståendepenning kan ses som ett komplement till annan vård. Exempel har tillkommit som ska belysa även ärenden som utförs åt den sjuke i samband med vården kan inräknas i bedömningen.

2.4 Svårt sjuk

Avsnittet är omarbetat. Vad som avses med svårt sjuk har illustrerats med ytterligare exempel kring psykisk ohälsa. Samt förtydligande vad gäller smitta via blodprodukter inom sjukvården.

2.4.1 Svårt sjuka barn

Nytt avsnitt. Behandlar närståendepenning för vård av svårt sjuka barn. Illustreras även med ett exempel.

Kapitel 3. Anmälan och ansökan

Få ändringar i kapitlet.

3.1 Anmälan

Innehåller ett förtydligande kring tid före anmälan

3.2 Ansökan

Endast språkliga ändringar

3.3 Samtycke

Avsnittet om samtycke till vården har kompletterats med text som behandlar samtycke kring svårt sjuka barn.

Kapitel 4. Utredning, handläggning och dokumentation

Kapitlet är nytt och behandlar Försäkringskassans krav på utredning och handläggning och dokumentation.

Kapitel 5.

Kapitlet har omstrukturerats

5.3 Arbetslösa

Tilllägg kring arbetslösa med aktivitetsstöd.

5.5 Ersättningstid och ersättningsgrad

Ett tillägg som syftar till att förtydliga att antalet dagar är knutet till den som vårdas. Nytt exempel som ska belysa ersättning vid behov av dygnsvila när två personer turas om med vården.

Kapitel 6. Närståendepenningens storlek

6.1.2 Arbetslösa

Ny text som ska förtydliga att arbetslösa endast kan beviljas närståendepenning för fem dagar i veckan.

Minskingsregeln

Det finns ett nytt exempel gällande minskningsregeln vid tim/dag beräknad närståendepenning.

6.3 Samordning

Nytt exempel gällande samordning

Kapitel 7. Beslut om närståendepenning

Kapitlet har tillkommit och behandlar motivering av beslut, omprövning och utbetalning

7.1 Kommunikeringskyldighet

Avsnittet beskriver vilka krav som finns för kommunikering.

7.2 Beslut om närståendepenning

Innehåller bestämmelser om motivering av beslut.

7.3 Omprövning och överklagande

Nytt avsnitt som beskriver gången vid omprövning och överklagande.

7.4 Utbetalning

Nytt avsnitt som beskriver regler för utbetalning.

Kapitel 8. Övriga bestämmelser om närståendepenning

Nytt kapitel.

8.1 Handlar om Återbetalningskyldighet

8.2 Behandlar vilka övriga bestämmelser som ska tillämpas på närståendepenning.

Kapitel 9. Rätt till ledighet

Endast språkliga förändringar